

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

[ทวิญญูสัมปทา — ความถึงพร้อมด้วยความเห็นถูก, ทวิญญูสัมปทา]

ทวิญญูสัมปทา เป็นคำภาษาบาลีอ่านว่า ทิด - ถิ - สำ - ปะ - ทา มาจากคำว่า ทิญญู (ความเห็น) [ในที่นี้แสดงถึงความเห็นถูก คือ ปัญญา] กับคำว่า สัมปทา (ความถึงพร้อม) รวมกันเป็น **ทวิญญูสัมปทา** แปลว่า **ความถึงพร้อมด้วยทวิญญู คือ ความเห็นถูก**

ความเห็น มี ๒ ประเภท คือ ความเห็นถูก (สัมมาทิญญู, ปัญญา) กับ ความเห็นผิด (มิจฉาทิญญู) ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เพราะเหตุว่า ความเห็นถูก เป็นธรรมที่ติงาม เป็นเครื่องอุปการะเกื้อกูลให้คุณความดีทั้งหลายเจริญขึ้น เป็นที่พึ่งได้ในทุกระดับชั้น จนถึงสูงสุดสามารถทำให้รู้แจ้งสภาพธรรมตามความเป็นจริง ดับกิเลสตามลำดับขั้นได้ ส่วนความเห็นผิดเป็นอกุศลธรรม เป็นธรรมที่มีโทษ ให้ผลเป็นทุกข์ ไม่นำมาซึ่งประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น

เมื่อกล่าวถึงความถึงพร้อมด้วยทวิญญู ก็ต้องหมายถึงความเกิดขึ้นเป็นไปของปัญญา ความเข้าใจถูกเห็นถูกเท่านั้น ไม่ใช่ความเห็นผิด, ปัญญาหรือสัมมาทิญญู เป็นเจตสิกธรรม (ธรรมที่เกิดประกอบกับจิต) ฝ่ายดีประการหนึ่ง เป็นสภาพธรรมที่ประเสริฐยิ่ง เป็นเครื่องอุปการะเกื้อกูลอย่างดียิ่งในชีวิตประจำวัน ทำให้กุศลธรรมเจริญยิ่งขึ้น และทำให้อกุศลธรรมค่อยๆ ถูกขัดเกลา จนกระทั่งสามารถดับได้อย่างหมดสิ้น ข้อความในพระสูตรต้นปิฎก อังคุดตรนิกาย ดิกนิบาต อยสุตฺร แสดงความเป็นจริงของความถึงพร้อมด้วยความเห็นถูก หรือ ทวิญญูสัมปทา ไว้ว่า

“ทวิญญูสัมปทา เป็นอย่างไร ? บุคคลบางคนในโลกนี้ เป็นสัมมาทิญญู มีความเห็นไม่วิปริตว่า “ทานมีผล, การบูชา มีผล, การบวชสรวง [กล่าวคือ มงคลกิริยา ได้แก่ การต้อนรับแขกที่มาเยือนด้วยข้าวน้ำและสิ่งที่เป็นประโยชน์] มีผล, ผลวิบาก ของกรรมดีและชั่ว มี, โลกนี้ มี, โลกอื่น มี, มารดา มี, บิดา มี, สัตว์ที่เป็นโอปปาติกะ (เกิดผุดขึ้นเป็นตัวทันที) มี, สมณพราหมณ์ผู้ดำเนินถูกทาง ผู้ปฏิบัติชอบที่กระทำให้แจ้งด้วยปัญญอันยิ่งด้วยตนเอง แล้วสอนโลกนี้และโลกอื่นให้รู้ มีอยู่ในโลก” นี้ เรียกว่า ทวิญญูสัมปทา”

.....

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเป็นบุคคลผู้เลิศที่สุด ประเสริฐที่สุด เจริญที่สุดในโลก ไม่มีใครเสมอเหมือน พระบารมีคุณความดีทั้งหมดที่พระองค์ได้ทรงสะสมอบรมมาตั้งแต่เมื่อครั้งเป็นพระโพธิสัตว์ ก็เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง เมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ทรงมีพระมหากรุณาต่อสัตว์โลก จึงทรงแสดงพระธรรม ประกาศความจริง เกื้อกูลสัตว์โลก เพื่อให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกในสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริง ตลอดพระชนม์ชีพของพระองค์ทรงบำเพ็ญ

ประโยชน์ต่อสัตว์โลกโดยตลอด มีผู้ที่ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงมากมาย นับไม่ถ้วน ทั้งมนุษย์ เทวดา และพรหมบุคคล

การที่แต่ละบุคคลจะรู้ธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การสะสมของแต่ละบุคคล ซึ่งจะต้องฟัง พิจารณาไตร่ตรองบ่อยๆ เองๆ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ยิ่งขึ้น และประการที่สำคัญพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษานั้น ไม่พ้นไปจากเพื่อให้เข้าใจสภาพธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปในชีวิตประจำวัน ว่า เป็นสิ่งที่มีจริง แต่ละหนึ่งๆ ซึ่งไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน และ ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น

แม้แต่ทิฏฐิ หรือความเห็นก็มีจริงๆ เป็นสภาพธรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเหตุปัจจัย ความเห็นมี ๒ ประเภท คือ ความเห็นถูก กับ ความเห็นผิด ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ความเห็นผิด (มิจฉาทิฏฐิ) เป็นความเห็นที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เป็นความเห็นที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง ความเห็นผิดมีมาแล้วทุกยุคทุกสมัย ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความเห็นผิดเป็นอกุศลธรรมที่อันตรายมาก มีโทษมาก เพราะว่าเมื่อมีความเห็นผิดแล้ว กาย วาจา ใจ ย่อมเป็นไปในทางที่ผิดทั้งหมด บางคน ตนเองเห็นผิดแล้ว ยังแนะนำให้ผู้อื่นเห็นผิดตามไปด้วย ซึ่งเป็นอันตรายอย่างมาก ทำให้คน ออกจากพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นการปิดกั้นผู้อื่นไม่ให้มาสู่หนทาง ที่ถูกต้อง ส่วนความเห็นถูกเป็นปัญญาหรือสัมมาทิฏฐิ เป็นสภาพธรรมที่เข้าใจถูกเห็นถูกในสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริง ถ้ามีความเห็นถูกตรงตามความเป็นจริงแล้ว กาย วาจา ใจ ย่อมเป็นไปในทางที่ถูก คล้อยตามความเห็นที่ถูกต้อง ทั้งหมด, ความความเห็นถูก จะค่อยๆ เจริญขึ้นได้ ก็เพราะ อาศัยการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง บ่อยๆ เองๆ เป็นปกติในชีวิตประจำวัน ด้วยความละเอียด และรอบคอบ เห็นประโยชน์ของคำที่มีค่าที่สุดในสังสารวัฏฏ์ สะสมเป็นอุปนิสัยที่ดีต่อไป ความเข้าใจถูกเห็นถูกที่ได้สะสมไว้นี้ไม่สูญหายไปไหน สะสมสืบต่ออยู่ในจิตทุกขณะ ย่อมจะเป็นเหตุให้เป็นผู้มีความสนใจ เห็นประโยชน์ของการฟังพระธรรม สะสมความ เข้าใจถูกเห็นถูกต่อไปอีก เกื้อกูลให้ไม่หลงผิด ไม่ตกไปในฝ่ายที่ผิด

เพราะฉะนั้น สัมมาทิฏฐิ หรือ ปัญญา ความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นธรรมที่ไม่มีโทษเลย มีแต่คุณ ประโยชน์เพียงอย่างเดียวเท่านั้น จะเห็นได้ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสรรเสริญเรื่องของสัมมาทิฏฐิ คือปัญญาเป็นอย่างมาก และที่สำคัญพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงทั้งหมด เป็นไปเพื่อปัญญาความ เข้าใจถูกเห็นถูกในสิ่งที่มีจริงตรงตามความเป็นจริง โดยตลอด

ถ้าไม่มีปัญญาคือความเห็นถูกเลย อกุศลธรรมย่อมเกิดอยู่เรื่อยๆ ครอบงำทับถมต่อไป มีความ ติดข้อง มีความยึดมั่นอย่างเหนียวแน่นในตัวตน ในสัตว์ ในบุคคล ในเรา ในเขา อย่างเต็มที่ทีเดียว ตามความเห็นผิด ที่ไม่รู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง แต่ถ้ามีความเห็นถูกเกิดขึ้นเจริญขึ้น อกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดก็ย่อมไม่เกิด เพราะมีความเห็นถูกเกิดขึ้นแล้ว เป็นกุศลธรรมในขณะนั้น อกุศลย่อมเกิดไม่ได้ หรือแม้อกุศลธรรมที่เกิดแล้ว ย่อมเสื่อมไป อกุศลธรรมทั้งหลายที่ได้สะสมมา อย่างเนิ่นนานในสังสารวัฏฏ์ ปัญญาก็สามารถดับได้เมื่ออบรมเจริญถึงความสมบูรณ์ พร้อมแล้ว ซึ่งมีจุดเริ่มต้นที่การได้ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง

ค่อยๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปที่ละเล็กทีละน้อย นี่คือคุณประโยชน์ของความถึงพร้อมด้วยปัญญา นำมาซึ่งประโยชน์อย่างเดียว เป็นที่พึ่งในชีวิตได้อย่างแท้จริง ไม่นำพาชีวิตไปสู่ทางเสื่อมเลยแม้แต่น้อย.

[ชมรมบ้านรั่มมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]